

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ΄ ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 18 ΜΑΪΟΥ 2011
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α.** Το «Χάτι Χουμαγιούν» (1856) οδήγησε στη σταδιακή υποχώρηση του δυσμενούς κλίματος για τους υπόδουλους Έλληνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
- β.** Τον Απρίλιο του 1916 ο τούρκος βαλής Μεχμέτ Τζεμάλ Αζμή Μπέη παρέδωσε τη διοίκηση της Τραπεζούντας στον Μητροπολίτη Γερμανό Καραβαγγέλη.
- γ.** Η πρώτη κυβέρνηση της Κρητικής πολιτείας εργάστηκε με ζήλο αλλά δεν απέδωσε σε σύντομο χρονικό διάστημα σημαντικό έργο.
- δ.** Η ευτυχής για την Ελλάδα έκβαση των Βαλκανικών πολέμων έδωσε και στο Κρητικό ζήτημα την οριστική λύση.
- ε.** Η κινητικότητα των προσφύγων, ιδιαίτερα κατά τα πρώτα χρόνια μετά την άφιξή τους στην Ελλάδα, υπήρξε μεγάλη.

Μονάδες 10

A2

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α.** Ελληνικό τυπογραφείο Τραπεζούντας
- β.** Σ.Ε.Κ.Ε.
- γ.** Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής (1923)

Μονάδες 15

B1

- α. Ποια εκσυγχρονιστικά αιτήματα των αντιπολιτευτικών ομίλων, που συγκροτήθηκαν περί τα τέλη της δεκαετίας του 1850, εξέφρασε με την πολιτική του δράση ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος; (μονάδες 5)
- β. Ποιοι συμμετείχαν στην επανάσταση κατά του Όθωνα, το 1862; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

B2

Πώς εξελίχθηκε το Κρητικό Ζήτημα από την έκρηξη των Βαλκανικών Πολέμων μέχρι τον Φεβρουάριο του 1913;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στις βασικές ρυθμίσεις του Συντάγματος του 1864.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀνώτατος ἄρχοντας τοῦ κράτους ὁρίσθηκε ὁ βασιλιάς, σὸν ὁποῖο ἀνατέθηκε ἡ νομοθετικὴ λειτουργία καθὼς καὶ στὴ Βουλὴ (ἄρθρ. 22), μὲ τὴν ἔννοια ὅτι ἀρμόδιοι γιὰ τὴν ὑποβολὴ σχεδίων νόμων ἦταν τόσο ὁ βασιλιάς μέσω τῶν ὑπουργῶν ὅσο καὶ ἡ Βουλὴ, καὶ ὅτι ἡ ψήφιση τῶν σχεδίων θὰ γινόταν ἀπὸ τὴ Βουλὴ, ἐνῶ ἡ κύρωση καὶ ἡ δημοσίευσή τους, γιὰ νὰ γίνουν νόμοι, ἀπὸ τὸ βασιλιά (ἄρθρ. 36). Ἡ Βουλὴ θὰ ἀπαρτιζόταν ἀπὸ βουλευτὲς οἱ ὁποῖοι θὰ ἐκλέγονταν μὲ ἄμεση, καθολικὴ καὶ μυστικὴ ψηφοφορία, καὶ θὰ ἀντιπροσώπευαν τὸ ἔθνος καὶ ὄχι μόνον τὴν ἐπαρχία ὅπου ἐκλέγονταν. Ἡ διάρκεια τῆς βουλευτικῆς περιόδου καθορίσθηκε νὰ εἶναι τέσσερα χρόνια, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτῶν ἀνάλογος μὲ τὸν πληθυσμὸ τῆς βουλευτικῆς περιφέρειας (ἐπαρχίας), σὲ καμιά περίπτωση ὅμως, σὸ σύνολό του, μικρότερος ἀπὸ 150 [...].

Δεύτερο νομοθετικὸ σῶμα δὲν ἰδρύθηκε καὶ ἔτσι δὲν ἀναβίωσε ἡ Γερουσία, ποὺ εἶχε καταργηθεῖ ἀπὸ τὴ Συνέλευση μὲ εἰδικὸ ψήφισμα [...]

Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἀνατέθηκε στὸ βασιλιά, ὁ ὁποῖος θὰ τὴν ἀσκοῦσε μέσω τῶν ὑπουργῶν, ποὺ ὁ ἴδιος θὰ διορίζε. Τὸ πρόσωπο τοῦ βασιλιᾶ ἀναγνωρίσθηκε ἀνεύθυνο καὶ ἀπαραβίαστο [...].

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τ. ΙΓ΄: Νεώτερος Ἑλληνισμὸς ἀπὸ 1833 ὡς 1881, Ἀθήνα: Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, 1977, σ. 237.

Δ1

Αξιολογώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να αναφερθείτε στις επιδράσεις που άσκησαν στον Νεοελληνικό Πολιτισμό οι πρόσφυγες μετά την άφιξή τους στην Ελλάδα (1922).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η έλευση των Μικρασιατών έδωσε ώθηση στην ελληνική λογοτεχνία και την πλούτισε με νέα στοιχεία. Στο γλωσσικό τομέα, η υιοθέτηση της δημοτικής από τους συγγραφείς και ποιητές της περιόδου, όπως και η αποκλειστική χρήση της από τις προσφυγικές μάζες, συνέβαλαν στην επικράτησή της επί της καθαρεύουσας. [...].

Ο λαϊκός πολιτισμός, η μουσική, το τραγούδι, ο χορός, η μαγειρική, η ενδυμασία, τα έθιμα των Μικρασιατών πλούτισαν την ελληνική λαϊκή παράδοση. Στις εκφράσεις αυτές του καθημερινού ανθρώπου δεν υπάρχουν στεγανά. Έτσι και στην Μικρασία οι λαοί, πέρα από τα όποια προβλήματα, συζούσαν ειρηνικά ανταλλάσσοντας ήθη, τραγούδια και χορούς. Η ιδιαίτερη αυτή μουσικο-χορευτική παράδοση από τα δυτικά παράλια, την Καππαδοκία, τον Πόντο, έφθασε μαζί με τους πρόσφυγες στην Ελλάδα. Στα χρόνια εκείνα το δημοτικό τραγούδι (συμπεριλαμβανομένου και εκείνου των ελληνικών πληθυσμών της Μικράς Ασίας), ως «εθνική» μουσική, απέκτησε βαρύνουσα σημασία [...].

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

Αλλά και ο πιο ανεπτυγμένος, σε σχέση με την Ελλάδα, αστικός πολιτισμός της Κωνσταντινούπολης και της Σμύρνης μεταφυτεύθηκε και προσαρμόσθηκε στις νέες συνθήκες. Ο πλούτος της λαϊκής μικρασιατικής μουσικής μεταφέρθηκε στη μητρόπολη. Το σμυρναίικο τραγούδι (ο όρος καλύπτει το αστικό τραγούδι από την Κωνσταντινούπολη ως το μικρασιατικό νότο) κυριάρχησε ως τα μέσα της δεκαετίας του 1930 στη λαϊκή μουσική σκηνή της χώρας.

Β. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, 7^{ος} τόμος: *Ο Μεσοπόλεμος, 1922-1940: Από την Αβασίλευτη Δημοκρατία στη Δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003, σσ. 98-99.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.30 π.μ.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**